

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., dnia 11 kwietnia 2017r.

PS-V.431.2.2017.MZie

Pan
Marian Ambrożuk
Dyrektor
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Strzelce Krajeńskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016r., poz. 195 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015r., poz. 525 ze zm.) i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011r. Nr 185, poz. 1092) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 03.03.2017r. przeprowadził kontrolę problemową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich w zakresie realizacji wybranych zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń wychowawczych za okres od 1 kwietnia 2016r. do 3 marca 2017r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Marta Zienkiewicz* – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 37-1/2017 z dnia 28.02.2017r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Julita Tomczyk* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 37-2/2017 z dnia 28.02.2017r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 22.02.2017r. (znak: PS-V.431.2.2017.MZie), za pośrednictwem Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej - ePUAP.

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie:

- Uchwały Nr XXX/227/12 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 27 września 2012r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich,
- Uchwały Nr XXII/119/16 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 24 maja 2016r. w sprawie zmiany w statucie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich,

- Uchwały Nr XXVII/135/16 Rady Miejskiej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 22 września 2016r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich,
- Zarządzenia Nr 0132.01.12 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 1 lutego 2012r. w sprawie zmiany regulaminu Organizacyjnego oraz schematu organizacyjnego MGOPS w Strzelcach Krajeńskich,
- Zarządzenia Nr 0132.05.16 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 11 października 2016r. w sprawie zmiany regulaminu Organizacyjnego oraz schematu organizacyjnego MGOPS w Strzelcach Krajeńskich,
- Zarządzenia Nr 0152-36/2004 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 20 grudnia 2004r. w sprawie powierzenia obowiązków Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich Panu Marianowi Ambrożuk od dnia 1 stycznia 2005r. do 30 czerwca 2015r.,
- Zarządzenia Nr 0152-19/2005 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 22 czerwca 2005r. w sprawie powierzenia obowiązków Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich Panu Marianowi Ambrożuk od dnia 1 lipca 2005r.,
- Porozumienia dotyczącego zmiany warunków umowy o pracę Pana Mariana Ambrożuka w związku ze zmianą stanowiska pracy z Kierownika na Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich z dnia 11 października 2016r.,
- Zarządzenia Nr 0050.26.16 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej właściwej do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego,
- Zarządzenia Nr 0050.27.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie upoważnienia Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także wydawania w tych sprawach decyzji,
- Zarządzenia Nr 0050.99.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 11 października 2016r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także wydawania w tych sprawach decyzji,
- Zarządzenia Nr 0050.28.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie upoważnienia Pani Aliny Lewandowskiej, pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji w razie nieobecności Pana Mariana Ambrożuk,
- Zarządzenia Nr 0050.29.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie upoważnienia Pani Moniki Kaczmarek, pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego,
- Zarządzenia Nr 0050.30.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie upoważnienia Pani Katarzyny Aleksandrowicz, pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego,
- Zarządzenia Nr 0050.31.2016 Burmistrza Strzelec Krajeńskich z dnia 10 marca 2016r. w sprawie upoważnienia Pana Radomira Szczęsnego, pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego.

Zadaniami wynikającymi z ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zajmują się: Pani Alina Lewandowska – Starszy pracownik socjalny, Pan Radomir Szczęsny – Inspektor ds. świadczeń rodzinnych, Pani Monika Kaczmarek – Referent ds. świadczeń rodzinnych oraz Pani Katarzyna Aleksandrowicz – Referent ds. świadczeń rodzinnych, którzy udzielali wyjaśnień w trakcie kontroli. Natomiast nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania w okresie objętym kontrolą sprawował Pan Marian Ambrożuk – pełniący funkcję Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich od dnia 1 stycznia 2005r., a od października 2016r. funkcję Dyrektora.

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń wychowawczych w oparciu o przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci - *oceniono pozytywnie z uchybieniami.*

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy kontrolowana jednostka przyznaje świadczenia wychowawcze z należytą starannością i rzetelnością, jak również w oparciu o obowiązujące przepisy ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie wychowawcze próbowano ustalić:

1. Czy osoby realizujące zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci posiadają stosowne upoważnienia?

Kryterium: legalność i rzetelność

Nazwa miernika: *Czy osoby prowadzące postępowanie w sprawie świadczeń wychowawczych posiadają stosowne upoważnienia?*

Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego prowadzi organ właściwy, który może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowań w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

W jednostce kontrolowanej zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zajmują się: Pani Alina Lewandowska – Starszy pracownik socjalny, Pan Radomir Szczęsny – Inspektor ds. świadczeń rodzinnych, Pani Monika Kaczmarek – Referent ds. świadczeń rodzinnych oraz Pani Katarzyna Aleksandrowicz – Referent ds. świadczeń rodzinnych. Wszyscy wyżej wymienieni pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich posiadają upoważnienia Burmistrza Strzelec Krajeńskich do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń wychowawczych. Ponadto Pani Alina Lewandowska posiada również upoważnienie Burmistrza do wydawania decyzji w powyższych sprawach w przypadku nieobecności Dyrektora MGOPS - Pana Mariana Ambrożuka.

Nadzór nad prawidłową realizacją powyższego zadania w okresie objętym kontrolą sprawował Pan Marian Ambrożuk – Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Strzelcach Krajeńskich, posiadający upoważnienie Burmistrza Strzelec Krajeńskich do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń wychowawczych.

2. Czy decyzje wydawane były terminowo?

Kryterium: legalność i rzetelność

Miernik 1: *Liczba terminowo wydanych decyzji w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczął się 1 kwietnia 2016r. i kończy się 30 września 2017r. W przypadku złożenia wniosku w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, prawo do świadczenia ustala się z wyrównaniem od 1 kwietnia 2016r.

Ustalenie i wypłata świadczenia przez organ właściwy w przypadku złożenia wniosku z prawidłowo wypełnionymi dokumentami w okresie od 1 kwietnia 2016r. do 1 lipca 2016r., następuje w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku. Zgodnie z art. 21 ust. 1-5 ww. ustawy świadczenie wychowawcze wypłaca się nie później niż ostatniego dnia miesiąca, za który przyznane zostało świadczenie wychowawcze. W przypadku złożenia wniosku w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego po 10. dniu miesiąca, świadczenie wychowawcze za dany miesiąc wypłaca się najpóźniej ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek.

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata tego świadczenia przysługująca za miesiąc październik danego roku następuje do dnia 31 października tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata świadczenia przysługującego za miesiąc październik następuje do dnia 30 listopada tego roku. Ponadto w sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2016r., poz. 23 ze zm.).

W trakcie kontroli przeanalizowano 23 decyzje przyznające świadczenie wychowawcze i ustalono, iż wszystkie wydane były z zachowaniem terminu.

3. Czy świadczenia wychowawcze były przyznawane prawidłowo?

Kryterium: legalność i rzetelność

Miernik 1: *Liczba kompletnych wniosków w stosunku do liczby wniosków skontrolowanych.*

Zgodnie z art. 13 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują odpowiednio na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka albo opiekuna prawnego dziecka. Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie wychowawcze.

Wniosek o przyznanie świadczenia wychowawczego zawiera dane dotyczące:

- 1) osoby występującej o przyznanie świadczenia wychowawczego, w tym: imię, nazwisko, adres miejsca zamieszkania, miejsce zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć,

numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL - numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz adres poczty elektronicznej;

- 2) dzieci pozostających na utrzymaniu osoby, o której mowa w ust. 1, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL - numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Ponadto do wniosku dołącza się:

- 1) zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) każdego członka rodziny;
- 2) oświadczenie o deklarowanych dochodach osiąganych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, zawierające informacje o:
  - a) wysokości dochodu,
  - b) wysokości należnych składek na ubezpieczenia społeczne,
  - c) wysokości należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - d) wysokości i formie opłacanego podatku dochodowego,
  - e) wysokości dochodu po odliczeniu należnych składek i podatku;
- 3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego:
  - a) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
  - b) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację,
  - c) orzeczenie sądu opiekuńczego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
  - d) inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia wychowawczego będącego przedmiotem wniosku.

Wniosek i załączniki do wniosku mogą być składane drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego:

- 1) utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny;
- 2) udostępnianego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji;
- 4) wskazanego w informacji, o której mowa w pkt 3.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy organ właściwy prowadzący postępowanie w sprawie świadczenia wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, danych lub informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 23 rodzin (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2017r.), którym w okresie od 1 kwietnia 2016r. do dnia kontroli, tj. 3 marca 2017r. wypłacono świadczenia wychowawcze.

Do wniosków osoby wnioskujące dołączały m. in.: akty urodzenia, świadectwa pracy, zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów, umowy o pracę, PITy, zaświadczenia o wysokości opłaconej składki zdrowotnej. Ponadto zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. ustawy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego

do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, danych lub informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego.

W trakcie kontroli ustalono, iż 100% skontrolowanych decyzji wydanych było w oparciu o kompletny wniosek.

Miernik 2: Liczba decyzji przyznających świadczenie wychowawcze na właściwy okres w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.

W myśl art. 18 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od 1 października do 30 września roku następnego. Jednakże zgodnie z art. 48 ww. ustawy pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczyna się dniem wejścia w życie ustawy (tj. 1 kwietnia 2016r.) i kończy się dnia 30 września 2017r.

Prawo do świadczenia ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu świadczeniowego, nie wcześniej niż od dnia odpowiednio urodzenia się dziecka, objęcia dziecka opieką lub przysposobienia dziecka. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności. W przypadku gdy prawo do świadczenia wychowawczego uzależnione jest od niepełnosprawności dziecka, prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczenia wychowawczego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

W razie utraty dochodu prawo do świadczenia wychowawczego ustala się od pierwszego miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła utrata dochodu, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku. W przypadku gdy uzyskanie dochodu powoduje utratę prawa do świadczenia wychowawczego, świadczenie nie przysługuje od miesiąca następującego po pierwszym miesiącu od miesiąca, w którym dochód został osiągnięty.

W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenie do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia. W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenie wychowawcze przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, świadczenie wychowawcze przysługuje, począwszy od miesiąca, w którym wniosek został złożony.

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznawania prawa do świadczeń wychowawczych stwierdzono, iż we wszystkich przypadkach świadczenia wychowawcze zostały przyznane na właściwy okres.

Zatem 100 % kontrolowanych świadczeń przyznanych było prawidłowo.

Miernik 3: Czy decyzje przyznające świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przyznane były dla osób spełniających kryterium dochodowe?

Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w kwocie 500 zł na dzieci, które nie ukończyły 18. roku życia. W myśl art. 5 ust. 3 i 4 ww. ustawy świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800 zł netto lub 1.200 zł netto w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym.

W przypadku ustalania prawa do świadczenia wychowawczego na okres od 1 kwietnia 2016r. do 30 września 2017r., rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego, jest rok 2014. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko, których dokumenty zostały poddane kontroli (tj. 9 rodzin), nie przekroczyły kryterium dochodowego. I tak stwierdzono, iż w dwóch przypadkach wykazano dochód rodziny – 0 zł, w jednym przypadku dochód nie przekroczył kwoty 250 zł, w dwóch rodzinach dochód nie przekroczył 500 zł, natomiast w czterech przypadkach – 800 zł.

Zatem 100% decyzji przyznających świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko wydana została prawidłowo.

Miernik 4: Czy jednostka kontrolowana przeprowadza postępowanie w sprawie przyznania świadczeń wychowawczych zgodnie z obowiązującymi przepisami?

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich prowadził postępowania w sprawie przyznawania świadczeń wychowawczych w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jednostka kontrolowana przed wydaniem decyzji dokonywała weryfikacji dokumentów załączonych do wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, jak również wywiązała się z obowiązku nałożonego przez ustawodawcę, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ww. ustawy. Decyzje przyznające świadczenia wychowawcze zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne, wskazywały termin i formę wypłaty świadczeń, podpisywane były przez osoby posiadające stosowne upoważnienia. Jednakże wskazać należy, iż jednostka kontrolowana dokonując zmiany wypłaty świadczeń wychowawczych z formy pieniężnej na rzeczową lub opłacenia usług, nie dokonywała zmiany decyzji przyznających.

W pozostałej części prowadzonych postępowań dotyczących przyznawania świadczeń wychowawczych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Miernik 5: Czy w przypadku wypłacenia świadczenia wychowawczego w formie rzeczowej jednostka kontrolowana prowadziła postępowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami?

Zgodnie z art. 9 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci w przypadku, gdy osoba, której przyznano świadczenie wychowawcze marnotrawi wypłacane jej świadczenie lub wydatkuje je niezgodnie z celem, organ właściwy przekazuje należne osobie świadczenie wychowawcze w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

Podczas kontroli ustalono, iż w okresie objętym kontrolą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich zmienił trzem rodzinom trzy świadczenia wychowawcze na formę rzeczową oraz dwa świadczenia na formę opłacania usług. Z analizy udostępnionej dokumentacji wynika, iż tylko w jednym przypadku wskazano w decyzji formę

przekazania świadczenia rzeczowego. Natomiast w czterech przypadkach nie dokonano zmian decyzji w zakresie zmiany sposobu wypłaty świadczeń wychowawczych.

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie art. 110 Kodeksu postępowania administracyjnego,
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadanie jest realizowane w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości zespołu kontrolującego.

Na tym kontrolę zakończono. Dokonano wpisu do znajdującej się w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich książki kontroli pod pozycją nr 1.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

Podczas kontroli ustalono, iż w czterech przypadkach nie dokonano zmian w wydanych decyzjach przyznających świadczenia wychowawcze w zakresie zmiany formy wypłaty tych świadczeń na formę rzeczową lub opłacenia usług. W ten sposób naruszono przepisy prawa w zakresie art. 110 Kodeksu postępowania administracyjnego, i tak:

Decyzją z dnia 25.05.2016r. znak: OPS.526.00920.ŚW.2016.RSZ przyznano świadczenia wychowawcze dla matki na trójkę niepełnoletnich dzieci w kwocie po 500 zł. W decyzji wskazano, iż wypłata powyższych świadczeń nastąpi na konto bankowe wnioskodawcy wskazane we wniosku. Z analizy dokumentów załączonych do sprawy wynika, iż w dniu 9 sierpnia 2016r. pracownik socjalny – Pani Halina Chojnacka przekazała do Referatu Świadczeń Rodzinnych MGOPS w Strzelcach Krajeńskich prośbę o zmianę formy wypłaty dwóch świadczeń wychowawczych i przekazywanie ich na konto sklepu w Gilowie, z uwagi na nieodpowiednie dysponowanie pieniędzmi przez rodziców dzieci. Z dokumentacji przedłożonej przez pracownika socjalnego wynika również, iż matka której przyznano świadczenia wychowawcze na dzieci wyraziła zgodę na przekazywanie kwoty dwóch świadczeń na konto ww. sklepu spożywczego. W dniu 9 sierpnia 2016r. MGOPS w Strzelcach Krajeńskich poinformował stronę pismem znak: R.Ś.R.4720.339.RSZ.2016, iż od sierpnia 2016r. świadczenia wychowawcze w kwocie 1.000 zł będą wypłacane na konto sklepu spożywczego.

Zgodnie z art. 110 Kodeksu postępowania administracyjnego organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. Biorąc pod uwagę powyższe, jednostka kontrolowana zgodnie z wydaną decyzją powinna wypłacać świadczenia wychowawcze na konto matki, a nie na konto sklepu spożywczego. Ponadto wskazać należy, iż organ właściwy jest zobowiązany stworzyć stronie możliwość do odwołania się od takiego rozstrzygnięcia sprawy. W przypadku zmiany formy wypłaty świadczenia na formę rzeczową lub opłacenia usług bez wydania decyzji w tej sprawie, strona nie ma możliwości odwołania się do organu II instancji. Od każdej decyzji wydanej przez organ I instancji stronie powinno służyć prawo do wniesienia odwołania. Zgodnie z art. 15 Kodeksu postępowania administracyjnego „postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne”. Ponadto w myśl art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. „każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji”.

Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku decyzji z dnia 14 czerwca 2016r. znak: OPS.526.01019.ŚW.2016.RSZ. Organ właściwy, który wydał decyzje wskazał, iż świadczenia wychowawcze w kwocie 1.500 zł będą przelewane na konto bankowe

wnioskodawcy. W oświadczeniu z dnia 19 grudnia 2016r., dołączonym do akt sprawy, strona zwraca się z prośbą o przekazywanie od 1 stycznia 2017r. na Zakład Komunalny kwoty 1.000 zł. Referent ds. świadczeń rodzinnych – Pani Katarzyna Aleksandrowicz dokonała adnotacji, iż wprowadzono zmianę realizacji wypłat na Zakład Gospodarki Komunalnej w kwocie 1.000 zł od 1 stycznia 2017r. Biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy, w omawianej sprawie zasadnym było również dokonanie zmiany decyzji w zakresie formy wypłacanego świadczenia wychowawczego.

Z wniesionych przez Pana Mariana Ambrożuk wyjaśnień w przedmiotowych sprawach wynika, iż „organ właściwy nie wydał decyzji o zamianie świadczenia pieniężnego na rzeczową opierając się na komentarzu do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (...). Nie ma podstaw do przyjęcia, że zamiana wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową powinna przyjąć formę decyzji administracyjnej. Fakt nabycia i istnienia uprawnień do świadczenia jest niezmienny, a jedynie forma realizacji uległa zmianie”. Powyższe wyjaśnienia nie stanowią dla zespołu kontrolującego uzasadnienia, gdyż strony nie można pozbawiać prawa do wniesienia odwołania od decyzji administracyjnej.

Za uchybienia występujące w ww. postępowaniach w sprawach zmiany formy świadczenia wychowawczego na formę rzeczową lub opłacenia usług odpowiedzialny jest Pan Marian Ambrożuk, Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Krajeńskich, który sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją zadań zleconych wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- wydawanie decyzji w postępowaniach dotyczących zmiany formy wypłaty świadczenia wychowawczego z pieniężnej na formę rzeczową lub opłacenia usług.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi pozostaje w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185 poz. 1092) oczekuję w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Otrzymują: Burmistrz Miasta i Gminy Strzelce Krajeńskie

Robert Paluch
Wicewojewoda Lubuski